

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного екологічного університету
(10-17 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

Бондар О.Г., ст. гр. МКА-20

Науковий керівник: Данілова Н.В., канд. геогр. наук

Кафедра агрометеорології та агроекології

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО СВІТУ

Сільське господарство – один з найдавніших видів діяльності людини. Навіть нині у ньому працює близько половини населення світу. Але є значні відмінності у кількості працюючих в аграрному секторі різних країн. У високорозвинутих країнах цей показник становить лише 2-9% населення, тоді як у країнах, що розвиваються, – 60-75%, а в деяких африканських країнах – близько 90%. У сільському господарстві України нині працює 15,4% економічно активного населення. Проте повсюдно спостерігається тенденція до скорочення зайнятих у сільському господарстві.

Це пов'язано з рядом причин:

- по-перше, внаслідок науково-технологічного прогресу відбулася механізація сільського господарства, яка зумовила зростання продуктивності праці. Насамперед це торкнулося високорозвинутих країн. Так, одне фермерське господарство Данії може забезпечити харчовими продуктами 75 – 80 осіб, тоді як середні селянські господарства країн, що розвиваються, ледь спроможні себе прогодувати;

- по-друге, від сільського господарства відокремилися галузі харчової та легкої промисловості. Якщо раніше обробляли шкури, очищували вовну, мололи борошно, давили олію, то нині це стало частиною промислового виробництва міста;

- по-третє, у деяких високоурбанізованих розвинутих країнах продовольство завозять переважно за кордону. Яскравим прикладом тому є Велика Британія. Вона закупає харчові продукти у своїх колишніх колоніях. У самій же країні в сільському господарстві зайнято лише 2% економічно активного населення.

Скорочення частки працюючих не означає зменшення значення сільськогосподарського виробництва. Адже для людства залишається актуальною продовольча проблема. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО), яка була створена в 1945 р. з метою підвищення продуктивності сільського господарства та поліпшення системи розподілу харчових продуктів, констатувала, що протягом ХХ – початку ХХІ ст. приріст населення світу випередив у 1,5 рази темпи зростання виробництва сільськогосподарської продукції. Тому, за даними цієї організації, кожна дев'ята людина планети голодує або одержує недостатнє харчування. Лише 1/3 людства забезпечена повноцінним харчуванням за вмістом основних поживних речовин: білків, жирів та вуглеводів.

Сільське господарство задовольняє потребу людей у продовольстві

на 98 %: з них 88 % їжі дають культурні рослини, а ще 10 % – свійські тварини. Лише решта 2 % – це морепродукти, частину з яких люди вирощують у спеціальних умовах. Окрім того, вона забезпечує харчову та легку промисловість сировиною для переробки на кінцеві товари споживання.

Сільське господарство, як жодне інше виробництво, тісно пов'язане з природними чинниками як важливою передумовою для його розміщення. Перш за все воно пристосовується до кліматичних умов та якості ґрунтових ресурсів. Оскільки вони є зональними, то й сільське господарство має чітко виражену зональну спеціалізацію. Гірські форми рельєфу порушують суцільне зональне поширення сільськогосподарського виробництва. У горах формується своя особлива його спеціалізація. Окрім того, існують природні умови, в яких ведення сільського господарства у відкритому ґрунті взагалі не можливе.

У сільському господарстві особливий предмет праці – земля. Земельні ресурси – це вся земна поверхня, придатна для проживання людини і використання у господарській діяльності. Земельні ресурси утворюють світовий земельний фонд, що становить 134 млн км². Найвищий показник земельного фонду мають Євразія та Африка.

Однак за площею землі на душу населення лідером є Австралія, тоді як Азія, де проживає майже 2/3 людства, за цим показником посідає останнє місце. Земельні ресурси є основою для забезпечення людства харчовими продуктами. Завдяки їх використанню людина одержує майже 98% продовольства, лише 2% припадають на біологічні ресурси Світового океану.

За характером використання до земельного фонду входять:

- сільськогосподарські землі (34%)
- лісовий фонд (30%)
- землі антропогенної забудови (2%)
- незручні для використання землі (34%).

Серед сільськогосподарських угідь найважливіше значення мають орні землі, або рілля (11%), та природні луки й пасовища (23%).

Найбільшу площу під ріллею мають США, Індія, Китай, Канада, Казахстан, Україна. Максимально розорані землі в Бангладеш (понад 3/4), а також в Індії, Україні, Данії, Молдові, Угорщині (понад 1/2). Природні луки й пасовища в усіх регіонах світу, за винятком Європи, значно домінують над орними землями. Найбільші їх площі мають Австралія, Китай, США, Казахстан, Бразилія.

Отже, сільське господарство – це сукупність виробництв матеріальної сфери, яка забезпечує людей харчовими продуктами, а харчову й легку промисловість – сировиною для переробки на кінцеву продукцію.